

Олена СКРИПНИК
orcid.org/0000-0003-1904-3468
кандидат історичних наук,
доцент кафедри всесвітньої історії
та методик навчання Уманського державного
педагогічного університету імені Павла Тичини
(Умань, Україна)
olena-skripnik@meta.ua

РОЛЬ РАДИ БЕЗПЕКИ ООН У ВРЕГУЛЮВАННІ ВІЙСЬКОВИХ КОНФЛІКТІВ

У статті проаналізовано діяльність Ради Безпеки ООН, визначено її роль у врегулюванні військових конфліктів. Проаналізовано історичний аспект діяльності Ради Безпеки ООН у даному питанні. Висвітлено процес прийняття рішення щодо започаткування операції з підтримання миру під егідою ООН. З'ясовано які методи Рада Безпеки ООН застосовує для припинення військового конфлікту. Охарактеризовано з якими проблемами змушена боротись РБ ООН під час прийняття рішень щодо врегулювання військового конфлікту. Зроблено висновок про те, що у руслі подій які відбуваються в Україні, а саме військового конфлікту на Сході нашої держави, де прямим учасником якого виступає постійний член Ради Безпеки ООН (Російська Федерація), особливо потрібне реформування РБ.

Ключові слова: ООН, Рада Безпеки, військовий конфлікт, операція з підтримки миру, війська ООН.

Olena SKRYPNYK
Candidate of Historical Sciences,
Associate docent of world history and methods of teaching,
Pavlo Tychyna Uman State Pedagogical University,
(Uman, Ukraine)
olena-skripnik@meta.ua

THE ROLE OF THE UN SECURITY COUNCIL IN SETTLEMENT OF MILITARY CONFLICTS

In the article the activities of the UN Security Council, defines its role in resolving military conflicts analyzed. Because the international order is in a constant state of tension, the fight against international terrorism, the revolutionary unrest in Africa, crises in the Middle East and regional conflicts in different parts of the world, including the occupation of Crimea and the aggression of the Russian Federation in eastern Ukraine is the subject of a UN Security Council debate.

The main thesis of the article is to the historical aspect of the UN Security Council's work in resolving military conflicts analyzed. The UN Charter places the primary responsibility for maintaining international peace and security on the UN Security Council and gives it broad powers. It takes many different factors into account when deciding to establish a new peacekeeping operation: execution of the ceasefire agreement, the desire of the warring parties to end the conflict, opportunity to formulate a clear mandate for the UN operation.

The decision-making process to launch a peacekeeping operation under the auspices of the United Nations is highlighted. The Security Council establishes a peacekeeping operation by adopting a resolution. In the resolution, the Security Council shall specify the mandate and the number of staff of the mission.

The methods used by the UN Security Council to end the military conflict have been clarified. The basic methods are condemnation, statement of fact, procedure for confirmation of resolutions and declarations of the General Assembly, decisions of the UN Secretary General.

It is described what problems the UN Security Council has to deal with when making decisions on the settlement of the military conflict. Some of the mandates given to the missions proved impossible to fulfill with the resources and staff provided. In addition, in many cases, Member States were not ready to enforce their own decisions.

It is concluded that the Security Council has the primary responsibility for maintaining international peace and security. It is the Security Council that decides on the time and location of the UN peacekeeping operation. The Security Council takes action in response to crises around the world, on a case-by-case basis, and has a variety of options. In recent years, the work of the UN Security Council has been increasingly criticized, and the issue of reforming the Security Council has become increasingly common. In line with the events taking place in Ukraine,

namely the military conflict in the East of our country, where a permanent member of the UN Security Council (Russian Federation) is a direct participant, the reform of Belarus is especially needed.

First of all, the conditions and the right to exercise the right of «veto» by the permanent members of the UN Security Council during decision-making should be reconsidered.

Key words: UN, Security Council, military conflict, peacekeeping operation, UN military.

Постановка проблеми. Міжнародний порядок знаходиться у постійно напруженому стані, боротьба з міжнародним тероризмом, революційні заворушення в Африці, кризові явища на Близькому Сході та ряд регіональних конфліктів у різних куточках світу, в тому числі, окупація Криму та агресія Російської Федерації на Сході України є предметом обговорення Ради Безпеки ООН. Адже цей колективний орган ООН, покликаний вирішувати проблеми міжнародної безпеки та уповноважений приймати загальнообов'язкові рішення для всіх держав-членів Організації. Тому, актуальність проблеми дослідження полягає у необхідності з'ясування повноважень Ради Безпеки ООН у врегулюванні військових конфліктів, здійсненні історичного аналізу та визначенні сучасних тенденцій.

Аналіз досліджень. У науковій літературі питання діяльності та розвитку Ради Безпеки ООН досліджували такі науковці, як Н. І. Баргамон (Баргамон, 2017), Ю. В. Малишева (Малишева, 2016), М. О. Баймуратов (Баймуратов, 2002), С. Акулов (Акулов, 2005) та ін. Сьогодні на міжнародній арені є досить популярним питання щодо реформування Ради Безпеки ООН, на яку покладено відповідальність в дотриманні миру та безпеки на всій планеті. Цьому питанню присвячено наукові дослідження Є. В. Годованика (Годованик, 2010), Н. В. Остапенко (Остапенко, 2019), А. І. Федоренко (Федоренко, 2011) та ін. Але не менш важливим є питання ролі Ради Безпеки ООН у врегулюванні військових конфліктів, яке потребує детального дослідження.

Мета статті полягає у комплексному аналізі повноважень та діяльності Ради Безпеки Організації Об'єднаних Націй у врегулюванні військових конфліктів.

Виклад основного матеріалу. У відповідності з положеннями Статуту ООН підтримання миру і безпеки повинно будуватися на базі загальноновизнаних принципів і норм міжнародного права і здійснюватися Генеральною Асамблеєю і Радою Безпеки (РБ), компетенція яких у цій сфері чітко розмежована. На Раду Безпеки ООН покладена головна відповідальність за підтримання міжнародного миру і безпеки (ст. 24). У відповідності до Статуту ООН РБ володіє виключно широкими повноваженнями у справі попередження війни і створення умов щодо мирної і плідної співпраці країн. Підсумки діяльності Ради Безпеки можливо розглядати в якості критерію ефективності праці ООН (Статут ООН).

Позбавити прийдешні покоління від лих війни – саме таку мету поставили перед Організацією Об'єднаних Націй її засновники, які пережили руйнівні наслідки двох світових воєн. З моменту свого створення Організація запобігає переростанню конфліктів в війни, сприяє відновленню миру при виникненні збройних конфліктів і сприяє зміцненню миру в регіонах, які пережили війну.

Методи реагування Ради Безпеки на події у світі можуть бути різноманітними – засудження, констатація факту, процедура підтвердження резолюцій і декларацій Генеральної Асамблеї, рішень Генерального Секретаря ООН та ін. Неодноразово Рада Безпеки виконувала функції примирення сторін у суперечках і конфліктах, направляла місії воєнних спостерігачів та миротворчі сили у регіони конфліктів, сприяла безпосередньо врегулюванню суперечок і конфліктів між державами та усередині їх. Крім того, однією з важливих сфер діяльності Ради Безпеки є співпраця з регіональними організаціями. Таким чином, можливо констатувати, що Рада Безпеки єдина ланка ООН, яка має право здійснювати дії превентивного або примусового характеру від імені ООН. РБ згідно із Статутом відповідає і за використання об'єднаних збройних сил держав-членів ООН «не інакше як у спільних інтересах» (Статут ООН).

Стаття 43 даного документа визначає порядок надання членами ООН у розпорядження Ради Безпеки необхідних збройних сил, допоміжних засобів і обслуговування на підставі особливих угод, які укладаються РБ з державами-членами ООН при наступній їх ратифікації. РБ повинна вирішувати усі питання, пов'язані зі створенням і застосуванням збройних сил, спираючись на підтримку Воєнно-штабного комітету (ВШК), який складається з начальників штабів постійних членів Ради (Статут ООН, ст. 47). Але положення статей 43 і 47 Статуту ООН не були введені в дію з причини розбіжностей серед постійних членів Ради Безпеки. У 1947 р. ВШК практично припинив свою діяльність. З тих пір в області створення і застосування збройних сил ООН стала імпровізувати (Лега, 2011: 81).

Саме за таких обставин виникла нова форма діяльності ООН щодо підтримання міжнародного миру і безпеки, яка не передбачена Статутом – миротворча, або ж, діяльність з підтримання миру. Її можливо кваліфікувати як сукупність акцій політичного, економічного, дипломатичного, воєнного та іншого характеру, які включають мирні засоби у відповідності з главою 6 Статуту ООН, а також рекомендації і заходи, які не пов'язані з використанням збройних сил у відповідності з главою 7 Статуту ООН. До цього слід віднести колективні дії, що здійснює ООН спільно з регіональними організаціями (НАТО, ОБСЄ, СНД, ОАЄ та ін.).

Об'єднання зусиль держав, що здійснюється за Статутом ООН з метою забезпечення і підтримання миру, передбачає такі заходи:

- заборона і погрози застосування сили у відношеннях між державами (ст. 2);
- мирне вирішення міжнародних суперечок (ст. 33);
- заходи забезпечення і підтримання безпеки (ст. 7);
- тимчасові заходи, із припинення порушень миру (ст. 40);
- примусові заходи без використання збройних сил (ст. 41);
- примусові заходи з використанням збройних сил (ст. 42);
- роззброєння (ст. 11, 26, 47);
- заходи з використанням збройних сил регіональних організацій і угод під керівництвом Ради Безпеки (ст. 8) (Статут ООН).

Ця система в повному обсязі у повоєнний період так і не спрацювала. Тому, що її функціонування було покладено в пряму залежність від співпадання інтересів постійних членів Ради Безпеки, а надання їм права вето призвело до неможливості втілення в життя системи міжнародної безпеки, що визначена Статутом ООН. Суперництво між державами, особливо між супердержавами призвело до того, що деякі юристи-міжнародники прозвали систему безпеки – системою безкарності. Однак, незважаючи на це, Організація Об'єднаних Націй багато що зробила для розв'язання міжнародних суперечностей і узагальнення досвіду її діяльності свідчить про фактичну еволюцію системи колективної безпеки. І хоча її методи не завжди були у відповідності з положеннями Статуту, але свою позитивну роль у підтриманні міжнародного миру і безпеки вони зіграли (Лега, 2011: 81).

Відповідно до Статуту Організації Об'єднаних Націй Рада Безпеки несе головну відповідальність за підтримання міжнародного миру та безпеки. Саме Рада Безпеки приймає рішення про час і місце розгортання операції ООН з підтримання миру. Рада Безпеки вживає заходів у зв'язку з кризовими ситуаціями в усьому світі, розглядаючи кожен окремий випадок, і має в своєму розпорядженні різні варіанти. При винесенні рішення про заснування нової операції з підтримання миру вона враховує безліч різних чинників, в тому числі:

- чи виконується угода про припинення вогню і чи проявляють самі сторони прихильність мирному процесу з метою досягнення політичного врегулювання;
- чи поставлена ясна політична мета і чи може вона бути відображена в мандаті;
- чи є можливість сформулювати чіткий мандат операції ООН;
- чи можна запровадити прийнятний рівень безпеки захист і безпеку персоналу ООН, зокрема отримати гарантії від основних сторін або угруповань щодо захисту і безпеки персоналу ООН.

Рада Безпеки засновує операцію з підтримання миру шляхом прийняття резолюції. У резолюції Рада Безпеки вказує мандат і чисельність персоналу місії. Рада Безпеки здійснює постійний нагляд за діяльністю операцій ООН з підтримання миру, в тому числі за допомогою розгляду періодичних доповідей Генерального секретаря і проведення спеціальних засідань Ради Безпеки для обговорення роботи конкретних операцій. Рада Безпеки може проголосувати за продовження термінів дії, зміну або припинення мандатів місій, якщо вважатиме це за необхідне.

Відповідно до статті 25 Статуту всі члени Організації Об'єднаних Націй погоджуються підкорятися рішенням Ради Безпеки і виконувати їх. Якщо рішення інших органів ООН носять рекомендаційний характер для держав-членів, то Рада є єдиним органом, який має право приймати рішення, які держави-члени зобов'язані виконувати (Операції ООН).

Міжнародні миротворчі операції як форма діяльності Організації Об'єднаних Націй щодо залагодження конфліктів почали застосовуватися ще 1945 р. Відтоді їх зміст, правила проведення і навіть самі підходи до

врегулювання воєнно-політичних конфліктів шляхом застосування таких операцій постійно зазнавали (і зазнають) змін (Акулов, 2005: 165).

Початок миротворчої діяльності Організації Об'єднаних Націй було покладено в 1948 р., коли Рада Безпеки санкціонувала розгортання контингенту військових спостерігачів ООН на Близькому Сході. Роль місії полягала в спостереженні за виконанням Угоди про перемир'я між Ізраїлем і сусідніми арабськими країнами. Згодом ця операція отримала назву Орган Організації Об'єднаних Націй із спостереження за виконанням умов перемир'я (ОНВУП).

З тих пір ООН розгорнула понад 70 операцій з підтримки миру, причому більшість з них були розгорнуті після 1988 р. За цей час в операціях ООН з підтримання миру взяли участь сотні тисяч військовослужбовців, а також десятки тисяч поліцейських ООН та інших цивільних співробітників з більш ніж 120 країн світу. Більше 3300 миротворців ООН з майже 120 країн загинули при виконанні службових обов'язків під прапором ООН (Операції ООН).

Операції ООН з підтримання миру набули поширення в роки «холодної війни». Характерними рисами операцій з підтримання миру першого покоління є: миротворці залучалися тоді, коли Рада Безпеки ставила перед ООН завдання забезпечити спостереження за припинення вогню або роз'єднання сил з метою підтримання міжнародного миру і безпеки, як це передбачено в Статуті ООН; вони не повинні були відповідати вогнем на вогонь або роз'єднання сил з метою підтримання міжнародного миру і безпеки, як це передбачено в статуті ООН; війська ООН вели спостереження на місцях і давали неупереджену оцінку дотримання угод про припинення вогню, виведення сил або інших елементів мирних угод давало час і створювало умови для дипломатичних зусиль, спрямованих на усунення корінних причин конфліктів (Бані-Насер, 2015: 27).

Таким чином, миротворча діяльність зародилася в ті роки, коли протистояння сторін в холодній війні нерідко паралізувало діяльність Ради Безпеки. Діяльність щодо підтримання миру зводилася головним чином до заходів щодо забезпечення дотримання угод про припинення вогню, стабілізації обстановки на місцях і підтримки політичних зусиль по мирному врегулюванню конфліктів.

До складу перших місій входили незброєні військові спостерігачі та легко озброєні військовослужбовці, які виконували переважно функції зі спостереження, подання доповідей та здійснення заходів зміцнення довіри. Першими двома операціями Організації Об'єднаних Націй були «Орган ООН зі спостереження за виконанням умов перемир'я» (ОНВУП) і «Група військових спостерігачів ООН в Індії і Пакистані» (ГВНООНП). Обидві місії, що діють досі, служили прикладом здійснення операцій зі спостереження і контролю, а їх санкціонована чисельність не перевищувала декількох сотень людей. Військові спостерігачі ООН не мали зброї.

Перша миротворча операція з озброєним контингентом – Перші надзвичайні збройні сили Організації Об'єднаних Націй (ЧВС ООН I) – була розгорнута в 1956 р. в зв'язку з Суецькою кризою. Розгорнута в 1960 р. Операція ООН в Конго (ОНУК) була першою великомасштабною місією,

чисельність військового персоналу якої в піковий період становила майже 20 тис. військовослужбовців. Досвід проведення ОНУКи виявив небезпеки, пов'язані зі спробами стабілізації ситуації в охоплених війною регіонах: 250 миротворців ООН загинули при виконанні обов'язків в цій Місії, в тому числі Генеральний секретар Даг Хаммаршельда (Резолюції S/4426 (1960)).

У 1960-і і 1970-і рр. ООН заснувала короткострокові місії в Домініканській Республіці – Місія Представника Генерального секретаря в Домініканській Республіці (ДОМРЕП), в західній частині Нової Гвінеї (Західний Іріан) – Сили безпеки ООН в Західній Новій Гвінеї (СБООН) і Ємені – Місія ООН по спостереженню в Ємені (МООН), а також приступила до довгострокового розгортання на Кіпрі – Збройні сили ООН на Кіпрі (ВСООНК) і на Близькому Сході – Другі надзвичайні збройні сили ООН (ЧВС ООН II), сили ООН зі спостереження за роз'єднанням (СООННР) і Тимчасові сили ООН в Лівані (ВСООНЛ).

У 1988 р. миротворці ООН були удостоєні Нобелівської премії миру. У заяві Нобелівського комітету, зокрема, говориться, що «миротворчі сили своїми зусиллями зробили важливий внесок у справу реалізації одного з основоположних принципів Організації Об'єднаних Націй. Таким чином, ця всесвітня організація стала грати більш центральну роль у світових справах і користуватися всі більшою довірою» (Операції ООН).

Закінчення «холодної війни» стало сигналом до радикальної зміни характеру операції ООН з підтримання миру. Звільнившись від протистояння між двома великими державами, Рада Безпеки почала запроваджувати масштабніші місії ООН з підтримання миру, найчастіше призначені для надання допомоги у виконанні всезагальних мирних угод між основними учасниками внутрішньодержавних конфліктів. Крім того, операції з підтримання миру почали включати в себе все більше невоєнних елементів.

У цілому нові операції були успішними. Так, у Сальвадорі і Мозамбіку миротворці ООН допомогли цим країнам пройти через перехідний період і надалі самостійно підтримувати мир. Деякі зусилля зазнали невдачі, імовірно внаслідок занадто оптимістичної оцінки того, чого можна досягти за допомогою операцій ООН з підтримання миру. Тоді, як у Камбоджі і Мозамбіку здійснювалися складні операції, Рада Безпеки продовжувала направляти миротворців у зони конфліктів, наприклад, до Сомалі та Боснії і Герцеговини, хоча там ще не було досягнуте припинення вогню і не було отримано згоди всіх сторін у конфлікті. Деякі мандати, надані цим місіям, виявилось неможливо виконати з тими ресурсами і персоналом, які були для цього надані. Крім того, у багатьох випадках держави-члени виявилися не готовими досягнути виконання власних рішень за допомогою примусу. Ці невдачі, найважливішими з яких стали масові вбивства в Сребрениці (Боснія і Герцеговина) 1995 р. і геноцид у Руанді 1994 р., змусили миротворців ООН ретельно проаналізувати концепцію операцій з підтримання миру (Бані-Насер, 2015: 28).

Ці три операції отримали широкий резонанс і зазнали критики: миротворці зіткнулися з ситуацією, коли учасники збройного конфлікту не

дотримувалися мирної угоди або коли самі миротворці не отримували достатніх ресурсів або політичної підтримки. Число жертв серед цивільного населення продовжувало зростати і бойові дії не припинялися, що завдало шкоди репутації миротворчої діяльності ООН.

Невдачі початку і середини 1990-х рр. спонукали Раду Безпеки обмежити число нових миротворчих місій і приступити до самоаналізу, з тим щоб уникнути подібних провалів в майбутньому. Генеральний секретар доручив провести незалежне розслідування (Security Council S/1999/1257 (1999)) діяльності Організації Об'єднаних Націй в період геноциду в Руанді в 1994 р. і на прохання Генеральної Асамблеї представив всеосяжну оцінку подій (Доклад A/54/549 (1999)) 1993-1995 рр., що сталися в Сребрениці в колишньої Югославії. Були також ретельно проаналізовані обставини, що призвели до висновку місії ООН з Сомалі (Доклад S/1995/231). Тим часом миротворці ООН продовжували здійснювати довгострокові операції на Близькому Сході, в Азії та на Кіпрі.

Безперервні конфлікти в деяких країнах і регіонах незабаром знову підтвердили важливу роль миротворчої діяльності ООН. У другій половині 1990-х рр. Рада Безпеки санкціонувала розгортання нових операцій ООН в наступних країнах:

- Ангола – Контрольна місія ООН в Анголі III (КМООНА III) і Місія спостерігачів ООН в Анголі (МНООНА);
- Боснія і Герцеговина – Місія ООН в Боснії і Герцеговині (МООНБГ);
- Хорватія – Операція ООН по відновленню довіри в Хорватії (ОООНВД), Тимчасова адміністрація ООН для Східної Славонії, Барайї і Західного Срема (ВАООНВС) і Група ООН з підтримки цивільної поліції (ГППООН);
- Північна Македонія – Сили превентивного розгортання ООН (СПРООН);
- Гватемала – Контрольна місія ООН в Гватемалі (МІНУГУА);
- Гаїті – Місія ООН по підтримці в Гаїті (МООНПГ), Перехідна місія ООН в Гаїті (ПМООНГ) і Громадянська поліцейська місія ООН в Гаїті (ГПМООНГ) (Операції ООН).

Статут ООН покладає основну відповідальність за підтримання міжнародного миру та безпеки на Раду Безпеки ООН і дає їй широкі повноваження: проводити розслідування спорів між сторонами конфлікту з метою визначення, чи впливають вони на міжнародний мир і безпеку; звертатися до учасників спору з проханням врегулювання конфлікту завдяки проведенню мирних переговорів; накладати економічні, дипломатичні санкції та санкції на пересування; і, з рештою, давати дозвіл на застосування військової сили. В інших випадках, коли безпосереднє втручання Організація Об'єднаних Націй визначається недоречним або недоцільним, Рада Безпеки дає санкцію регіональним або іншим міжнародним організаціям, таким як, Європейський союз (ЄС), Африканський союз (АС), Організація Північноатлантичного договору (НАТО), Економічне співтовариство західноафриканських держав

(ЕКОВАС), або «коаліціям бажаючих країн», виконувати певні функції з підтримання миру або з примусу до миру (Бані-Насер, 2015: 29).

На порозі нового століття ООН провела всебічний аналіз проблем, з якими зіткнувся миротворчий механізм в 1990-х рр., і приступила до його реформи. Мета реформи полягала в тому, щоб зміцнити потенціал в сфері ефективного управління польовими операціями та їх підтримки. Більш глибоке усвідомлення обмежень і можливостей миротворчої діяльності дозволило ООН приступити до вирішення ще більш складних завдань. Ця діяльність почалася в 1999 р., коли ООН стала виконувати функції адміністрації в Косово в колишній Югославії – Місія ООН у справах тимчасової адміністрації в Косово (МООНК) і Східному Тиморі (нині Тимор-Лешті) – Тимчасова адміністрація ООН в Східному Тиморі (ВАООНВТ), який в той момент знаходився в процесі здобуття незалежності від Індонезії.

У наступні роки Рада Безпеки також санкціонував розгортання масштабних і комплексних операцій з підтримки миру в ряді африканських країн:

- Бурунді – Операція ООН в Бурунді (ОНЮБ);
- Чад і Центральноафриканська Республіка – Місія ООН в Центральноафриканській Республіці і Чаді (МІНУРКАТ);
- Кот-д'Івуар – Операція ООН у Кот-д'Івуарі (ОООНКІ);
- Демократична Республіка Конго – Місія ООН в Демократичній Республіці Конго (МООНДРК) і Місія ООН зі стабілізації у Демократичній Республіці Конго (МООНСДРК);
- Еритрея і Ефіопія – Місія ООН в Ефіопії та Еритреї (МООНЕЕ);
- Ліберія – Місія ООН в Ліберії (МООНЛ);
- Сьєрра-Леоне – Місія ООН в Сьєрра-Леоне (МООНСЛ);
- Судан – Місія ООН в Судані (МООНВС) в південній частині країни, Змішана операція Африканського союзу – ООН в Дарфурі (ЮНАМІД) в Дарфурі, Тимчасові сили Організації Об'єднаних Націй по забезпеченню безпеки в Абьє (ЮНІСФА) і Місія Організації Об'єднаних Націй в Республіці Південний Судан (МООНЮС);
- Сирія – Місія ООН по спостереженню в Сирії (МООННС) (Операції ООН).

Крім того, щоб відновити життєво важливі операції з підтримання миру і забезпечення миру, миротворці повернулися в країни, де мир виявився занадто тендітним: в Гаїті – Місія ООН по стабілізації в Гаїті (МООНСГ) і в Тимор-Лешті, який нещодавно отримав незалежність, – Інтегрована місія ООН в Тиморі-Лешті (ІМООНТ).

На даний час чисельність військового, поліцейського та цивільного контингенту в 15 місіях з підтримання миру становить понад 110 тис. чоловік, що відображає скорочення персоналу і числа миротворчих місій в результаті мирних перехідних процесів і відновлення дієздатності держав. Однак скорочення чисельності персоналу і числа місій з підтримання миру в минулі роки аж ніяк не свідчить про те, що завдання, які стоять перед ООН, стали менш складними. Виникнення нових конфліктів, що поширюються за межі

держав і регіонів, вказує на те, що польові місії, швидше за все, будуть як і раніше вкрай затребувані і миротворча діяльність залишиться однією з найскладніших оперативних завдань ООН.

Крім того, зберігається досить широке розмаїття складних політичних проблем, що стоять перед операціями з підтримання миру, а також масштабів їх мандатів, включаючи цивільний аспект. Все це свідчить про те, що в найближчі роки певні види спеціальних сил і засобів, включаючи поліцію, залишаться затребуваними (Операції ООН).

Висновки. Отже, відповідно до Статуту Організації Об'єднаних Націй Рада Безпеки несе головну відповідальність за підтримання міжнародного миру та безпеки. Саме Рада Безпеки приймає рішення про час і місце розгортання операції ООН з підтримання миру. Рада Безпеки вживає заходів у зв'язку з кризовими ситуаціями в усьому світі, розглядаючи кожен окремий випадок, і має в своєму розпорядженні різні варіанти. Рада Безпеки засновує операцію з підтримання миру шляхом прийняття резолюції. У резолюції Рада Безпеки вказує мандат і чисельність персоналу місії. Проте, останніми роками, все частіше діяльність Ради Безпеки ООН зазнає критики, і все частіше звучить питання реформування Ради Безпеки. У руслі подій які відбуваються в Україні, а саме військового конфлікту на Сході нашої держави, де прямим учасником якого виступає постійний член Ради Безпеки ООН (Російська Федерація), реформування РБ особливо потрібне. Насамперед слід переглянути умови та право застосування права «вето» постійними членами РБ ООН під час прийняття рішень.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ І ЛІТЕРАТУРИ

- Акулов, 2005 – Акулов С. Міжнародні миротворчі операції як політичний інструмент врегулювання воєнно-політичних конфліктів // *Політичний менеджмент*. 2005. № 2. С. 165–172.
- Бані-Насер Фаді, 2015 – Бані-Насер Фаді Миротворчі операції ООН: теорія і практика // *Проблеми міжнародних відносин*. 2015. Вип. 10-11. С. 24–36.
- Баргамон, 2017 – Баргамон Н. І. Юридичний аналіз компетенції ради безпеки ООН щодо підтримання міжнародного миру та безпеки // *Міжнародне право на службі держави, суспільства, людини*: матеріали наук.-практ. конф. (Київ, 8 грудня 2016 р.). 2017. С. 6–11.
- Годованик, 2010 – Годованик Є. В. Організаційно-правові аспекти реформування ради безпеки ООН на сучасному етапі // *Держава і право*. 2010. Вип. 49. С. 648–655.
- Доклад Генерального секретаря, представляємий во исполнение Резолюции 53/53 Генеральной Асамблеи. Падение Сребренцы. A/54/549. 1999. URL: <https://undocs.org/ru/A/54/549>
- Доклад Генерального секретаря о ситуации в Сомали, представленный во исполнение пункта 13 Резолюции 954 (1994) Совета Безопасности. S/1995/231. URL: <https://undocs.org/ru/S/1995/231>
- Лега, 2011 – Лега А. Ю. Правові основи врегулювання військових конфліктів // *Історичний архів*. 2011. Вип. 6. С. 80–83.
- Малишева, 2016 – Малишева Ю. В. Цілеспрямовані санкції та їх застосування Радою Безпеки ООН : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.11. Київ, 2016. 253 с.
- Операції ООН по піддержанню мира // *Офіційний сайт ООН*. URL: <https://peacekeeping.un.org/ru/role-of-security-council>
- Остапенко, 2019 – Остапенко Н. В. Реформа Ради Безпеки ООН як засіб подолання кризи ефективності Організації // *Зовнішні справи*. 2019. № 1. С. 53–55.
- Резолюции Совета Безопасности ООН 1960 года. S/4426 (1960). URL: [https://undocs.org/ru/S/RES/146\(1960\)](https://undocs.org/ru/S/RES/146(1960))
- Статут Організації Об'єднаних Націй. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_010#Text
- Федоренко, 2011 – Федоренко А. І. Шляхи та напрями трансформації Ради Безпеки ООН // *Актуальні проблеми міжнародних відносин*. 2011. Вип. 96(2). С. 97–99
- Security Council. United Nations. S/1999/1257/ 12 December 1999. URL: <https://undocs.org/S/1999/1257>

REFERENCES

- Akulov, 2005 – Akulov S. Mizhnarodni myrotvorchi operatsiyi yak politychnyy instrument vrehulyuvannya voyenno-politychnykh konfliktiv [International peacekeeping operations as a political tool for resolving military-political conflicts] // Politychnyy menedzhment. 2005. № 2. S. 165–172. [in Ukrainian]
- Bani-Naser Fadi, 2015 – Bani-Naser Fadi Myrotvorchi operatsiyi OON: teoriya i praktyka [UN peacekeeping operations: theory and practice] // Problems of international relations. 2015. № 10-11. S. 24–36. [in Ukrainian]
- Barhamon, 2017 – Barhamon N. I. Yurydychnyy analiz kompetentsiyi rady bezpeky OON shchodo pidtrymannya mizhnarodnoho myru ta bezpeky [Legal analysis of the competence of the UN Security Council to maintain international peace and security] // International law in the service of the state, society, man: materials of scientific practice. conf. (Kyiv, December 8, 2016). 2017. S. 6–11. [in Ukrainian]
- Hodovanyk, 2010 – Hodovanyk YE. V. Orhanizatsiyno-pravovi aspekty reformuvannya rady bezpeky OON na suchasnomu etapi [Organizational and legal aspects of reforming the UN Security Council at the present stage] // State and law. 2010. № 49. S. 648–655. [in Ukrainian]
- Doklad General'nogo sekretarya, predstavlyayemyy vo ispolneniye Rezolyutsii 53/53 General'noy Asamblei. Padeniye Srebrenza [Report of the Secretary-General submitted pursuant to General Assembly resolution 53/53. The fall of Srebrenza]. A/54/549. 1999. URL: <https://undocs.org/ru/A/54/549> [in Russian]
- Doklad General'nogo sekretarya o situatsii v Somali, predstavlenyy vo ispolneniye punkta 13 Rezolyutsii 954 (1994) Soveta Bezopasnosti [Report of the Secretary-General on the situation in Somalia submitted pursuant to paragraph 13 of Security Council resolution 954 (1994)]. S/1995/231. URL: <https://undocs.org/ru/S/1995/231> [in Russian]
- Leha, 2011 – Leha A. YU. Pravovi osnovy vrehulyuvannya viys'kovykh konfliktiv [Legal bases of settlement of military conflicts] // Istorychnyy arkhiv. 2011. № 6. S. 80–83. [in Ukrainian]
- Malysheva, 2016 – Malysheva YU. V. Tsilespryamovani sanktsiyi ta yikh zastosuvannya Radoyu Bezpeky OON [Targeted sanctions and their application by the UN Security Council]: dys. ... kand. yuryd. nauk : 12.00.11. Kyiv, 2016. 253 s. [in Ukrainian]
- Operatsii OOH po podderzhaniyu mira [UN Peacekeeping Operations] // Ofitsiyyny sayt OON. URL: <https://peacekeeping.un.org/ru/role-of-security-council> [in Russian]
- Ostapenko, 2019 – Ostapenko N. V. Reforma Rady Bezpeky OON yak zasib podolannya kryzy efektyvnosti Orhanizatsiyi [Reform of the UN Security Council as a means of overcoming the crisis of the Organization's effectiveness] // Zovnishni spravy. 2019. № 1. S. 53–55. [in Ukrainian]
- Rezolyutsii Soveta Bezopasnosti OON 1960 [Resolutions of the UN Security Council 1960] S/4426 (1960). URL: [https://undocs.org/ru/S/RES/146\(1960\)](https://undocs.org/ru/S/RES/146(1960)) [in Russian]
- Statut OON [United Nations Statute]. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_010#Text. [in Ukrainian].
- Fedorenko, 2011 – Fedorenko A. I. Shlyakhy ta napryamy transformatsiyi Rady Bezpeky OON [Ways and directions of transformation of the UN Security Council] // Aktual'ni problemy mizhnarodnykh vidnosyn. 2011. №. 96(2). S. 97–99 Security Council. United Nations. S/1999/1257/ 12 December 1999. URL: <https://undocs.org/S/1999/1257> [in English]